

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXX. — Wydana i rozesłana dnia 8 lipca 1880.

80.

**Umowa tycząca się kolei żelaznej, zawarta $\frac{9 \text{ kwietnia}}{28 \text{ marca}}$ 1880,
pomiędzy monarchją austriacko-węgierską a księstwem serbskiem.**

(Zawarta w Wiedniu dnia $\frac{9 \text{ kwietnia}}{28 \text{ marca}}$ 1880; ratyfikowana przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Józefowie dnia 9 czerwca 1880; ratyfikacye wymieniono w Wiedniu dnia 14 czerwca 1880.)

**Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.**

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a Plenipotentiaro Nostro et illo Principis Serbiae de viis ferreis inter Utriusque Nostrum ditiones conjungendis conventio die nona mensis Aprilis anni currentis Viennae inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Le Gouvernement de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie, et le Gouvernement de Son Altesse le Prince de Serbie, animés du désir de favoriser et de régler, par la jonction de Leurs voies ferrées, le trafic entre Leurs territoires, ont résolu de conclure une Convention et ont nommé à cette fin pour Leurs Plénipotentiaires, savoir.

Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique:

le Sieur Joseph Baron de Schwegel, Son Conseiller Intime, Chef de Section au Ministère des affaires étrangères;

Son Altesse le Prince de Serbie:

le Sieur Manoilo Maritch, Son Ministre en disponibilité,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1er.

En exécution des stipulations arrêtées par la Convention de Berlin du ^{8 juillet}_{26 juin} 1878, en vertu desquelles la jonction des voies ferrées des deux Pays par Semlin-Belgrade doit avoir lieu dans l'espace de trois ans, les deux Parties contractantes sont tombées d'accord d'effectuer cette jonction de la manière suivante, sans préjudice toutefois d'autres jonctions de chemins de fer dont l'utilité, dans l'intérêt réciproque, pourrait d'un commun accord être reconnue à l'avenir.

Article 2.

A cet effet, le Gouvernement Royal de Hongrie fera construire jusqu'au 15/3 juin 1883 une jonction de Budapest par Semlin jusqu'à la frontière hongroise-serbe à Belgrade, en se réservant le

Przekład.

Rząd Najjaśniejszego Cesarza austriackiego, Króla czeskiego itd., i Króla apostolskiego węgierskiego i Rząd Jego Wysokości księcia serbskiego, pragnąc ułatwić i urządzić obrót pomiędzy okręgami obu Państw przez połączenie kolei żelaznych obu Stron, postanowiły zawrzeć umowę i w tym celu mianowały Swymi pełnomocnikami:

Jego Cesarska i Królewska Apostolska Mość:

pana Józefa Barona Schwegela, Swego radcę tajnego, naczelnika wydziału w ministerstwie spraw zewnętrznych.

Jego Wysokość Książę serbski:

pana Manoile Maricza, Swego ministra w odstawie będącego,

którzy okazawszy sobie nawzajem pełnomocnictwa swoje i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł 1.

W wykonaniu postanowień Konwencji berlińskiej z dnia ^{8 lipca}_{26 czerwca} 1878, według których koleje żelazne obu krajów połączone być mają na Zemuń i Białogród w przeciągu lat trzech, zgodziły się obie Strony rokujące przywieść do skutku połączenie to, nie tamując uskutecznienia innych połączeń, gdyby w przyszłości za wspólnem porozumieniem się uznane zostały za pożądane dla dobra obu Stron, w sposób następujący:

Artykuł 2.

W tym celu do 15/3 czerwca 1883 Rząd królewsko-węgierski urządzi linią łączącą od Budapesztu na Zemuń aż do granicy węgiersko-serbskiej pod Białogrodem, zastrzegając sobie uskutecznie-

droit d'établir cette jonction, soit par une ligne nouvelle partant de Budapest, soit par un raccordement avec les lignes déjà existantes.

Par contre, le Gouvernement Princier de Serbie s'engage à faire construire également jusqu'au 15/3 juin 1883 un chemin de fer se raccordant à cette ligne, lequel partira de la frontière hongroise-serbe à Belgrade et conduira en descendant par la vallée de la Morava jusqu'à Nich, avec les embranchements, dont l'un ira de Nich à la frontière serbo-bulgare vers Bellova, dans la direction de Constantinople, et l'autre de Nich jusqu'à la frontière serbo-turque vers Salonique pour se joindre à un point convenable de la ligne Salonique-Mitrovitza.

Article 3.

Les deux Gouvernements s'engagent à faire commencer, sans délai et au plus tard dans le terme de six mois à partir du 15/3 juin 1880, la construction des lignes de jonction désignées dans l'article précédent d'abord par les travaux le plus difficiles au point de vue technique. Ils s'engagent en outre à mettre ces lignes en exploitation au terme fixé pour leur achèvement de manière que la Serbie ouvrira les lignes serbes à partir de Belgrade et que ni l'un, ni l'autre des deux embranchements au Sud de Nich ne puissent être mis en exploitation avant la ligne de jonction du Nord, y compris le raccordement à Belgrade avec la ligne de jonction hongroise qui sera déjà achevée à cette époque.

Les Parties contractantes réuniront leurs efforts afin d'assurer le plus tôt possible l'exécution prévue au point 1er de la Convention conclue à Berlin, le ^{8 juillet} 26 juin 1878, des jonctions entre les chemins de fer serbes, se bifurquant à partir de Nich, d'un côté, et la ligne

nie tego albo przez wybudowanie nowej kolei od Budapesztu, albo przez utworzenie połączenia z jedną z kolei już istniejących.

Z drugiej strony Rząd książęco-serbski zobowiązuje się kazać wybudować podobnie do 15/3 czerwca 1883 kolej żelazną, łączącą się z ową linią a prowadzącą od granicy węgiersko-serbskiej pod Białogrodem przez dolinę Morawy w górę aż do Niżu z odnogami, z których jedna prowadzić będzie od Niżu aż do granicy serbsko-bułgarskiej pod Bellową w kierunku Konstantynopola a druga od Niżu do granicy serbsko-tureckiej w kierunku Solunia i zostanie złączona w miejscu stosownem z koleją soluńsko-mitrowicką.

Artykuł 3.

Obadwa Rządy zobowiązują się przystąpić niezwłocznie a najpóźniej w przeciągu sześciu miesięcy, licząc od 15/3 czerwca 1880 do budowy linii łączących, w artykule poprzedzającym wzmiankowanych, poczynając od budowlu pod względem technicznym najtrudniejszych. Nadto zobowiązują się otworzyć ruch na tych liniach aż do dnia na ich skończenie wyznaczonego, w ten sposób, że Serbia otworzy ruch na liniach serbskich od Białogrodu i że na żadnej odnodze na południu od Niżu ruch nie może się rozpocząć pierwej niż na linii łączącej północnej i na połączeniu tejże z linią łączącą węgierską, która do tego czasu będzie już skończona.

Strony rokujące będą się wzajemnie starały zabezpieczyć jak najrychlejsze wybudowanie przewidzianych w ustępie 1 Konwencji, zawartej w Berlinie ^{8 lipca} 26 czerwca 1878 połączeń między kolejami serbskimi z Niżu wychodzącymi z jednej a istniejącą linią soluńsko-mitro-

existante de Salonique-Mitrovitza ainsi que celle de Constantinople-Bellova, de l'autre, de manière que les dites jonctions soient achevées et livrées à l'exploitation également jusqu'au 15/3 juin 1883.

A cet effet, les Gouvernements contractants entameront de concert des négociations avec les Gouvernements de Turquie et de Bulgarie, afin d'amener, le plus tôt que faire se pourra, la conclusion des arrangements nécessaires.

Article 4.

Les deux Gouvernements s'engagent à effectuer la jonction des lignes désignées à l'article 2 au moyen d'un pont à construire sur la Save près de Belgrade.

Article 5.

Le pont fixe sur la Save, servant à relier les lignes des chemins de fer réciproques et devant être érigé entre la ville de Belgrade et les îles situées en amont, sera établi à l'endroit et de la manière que désignera une Commission spéciale d'experts déléguée simultanément à cet effet par les Gouvernements de Hongrie et de Serbie.

Cette Commission fixera en même temps les travaux qui pourront devenir indispensables par suite de la construction du pont pour garantir les rives et regulariser le cours du fleuve. La Commission devra prendre les décisions en question le plus tôt possible et au plus tard dans le terme de six mois après l'échange des ratifications de la présente Convention.

La Commission mentionnée élaborera le plan et le devis du pont à construire sur la Save et ceux des travaux à entreprendre réciproquement pour régulariser le fleuve et garantir les rives, et soumettra ces pièces à l'approbation des deux Gouvernements. Il est entendu que les ponts d'inondation éventuellement né-

wicką, jakoteż linią konstantynopolsko-bellowską z drugiej strony a to w taki sposób, aby wzmiankowane linie łączące podobnie do 15/3 czerwca 1883 były wybudowane i na użytek publiczny oddane.

W tym celu Rządy rokujące wejdą za wspólnem porozumieniem się w układy z Rządami tureckim i bułgarskim, aby potrzebne do tego umowy jak najrychlej zawarte zostały.

Artykuł 4.

Obadwa Rządy zobowiązują się uśkutecznić połączenie linii w artykule 2 wzmiankowanych za pomocą wybudowania mostu na Sawie pod Białogrodem.

Artykuł 5.

Most stały na Sawie, służyć mający do połączenia kolei żelaznych obu Stron a który stanąć ma pomiędzy miastem Białogrodem a wyspami powyżej leżącymi, wybudowany będzie w tem miejscu i w taki sposób, jak to zarządzi komisya osobna, którą Rządy węgierski i serbski do tego celu wspólnie wydelegują.

Komisya ta orzecze zarazem, jakie roboty mogą być w skutek budowy tego mostu niezbędnie potrzebne w celu ubezpieczenia brzegów i uregulowania rzeki. Komisya obowiązana będzie wydać odnośne uchwały jak można najrychlej, najpóźniej zaś w przeciągu sześciu miesięcy po wymianie ratyfikacyj niniejszej umowy.

Komisya wzmiankowana jest obowiązana wypracować plan i kosztorys mostu na Sawie, jakoteż robót, które obie Strony wykonać mają w celu uregulowania rzeki i ubezpieczenia brzegów i obu Rządom przedstawić do zatwierdzenia. Zgodzono się, aby kosztorys komisyi nie obejmował mostów inundacyj-

cessaires sur le territoire de l'une ou de l'autre Partie ne rentreront pas dans le devis de la Commission. L'établissement de la station de Belgrade et la situation du pont sur la Save étant en corrélation, cette Commission sera également appelée à présenter son avis pour l'établissement de la dite station.

Les frais des travaux du pont sur la Save, ainsi que ceux pour la régularisation du fleuve et pour la garantie des rives, travaux qui seraient reconnus indispensables pour assurer la stabilité du pont, seront supportés par moitié par les Gouvernements de Hongrie et de Serbie, ou respectivement par les concessionnaires.

Les frais d'entretien et de reconstruction éventuelle de ce pont et des travaux qui s'y rattachent, de régularisation du fleuve et de garantie des rives seront, comme les frais de construction, à moitié à la charge du Gouvernement hongrois et à moitié à celle du Gouvernement serbe, ou respectivement des concessionnaires.

Article 6.

L'exécution du pont, dont il est question à l'article précédent, et des travaux s'y rattachant de régularisation du fleuve et de garantie des rives sera, de commun accord avec le Gouvernement serbe, confiée par le Gouvernement Royal hongrois à un entrepreneur commun. Chacun des deux Gouvernements s'oblige à payer sa part des frais aux termes et dans les quote-parts qui seront fixés dans le contrat à passer avec l'entrepreneur.

Les deux Gouvernements auront le droit de contrôler, d'un commun accord, les travaux de construction par leurs commissaires experts qu'ils délégueront à cet effet.

La fixation des frais annuels d'entretien, éventuellement de reconstruction du pont, ainsi que des travaux entrepris en commun de régularisation du fleuve

ných, gdyby w okręgu jednej lub drugiej Strony były potrzebne. Ponieważ budowa dworca kolei w Białogrodzie i wybór miejsca na most zostają z sobą w związku, będzie zadaniem komisji wydać także opinią co do budowy tego dworca.

Koszta budowy mostu na Sawie, jakoteż kosztą uregulowania rzeki i ubezpieczenia brzegów, o ile roboty te uznane będą za niezbędne do zabezpieczenia trwałości mostu, wezmą na siebie po połowie Rządy węgierski i serbski a względnie koncesyonaryusze.

Koszta utrzymania i w razie potrzeby odbudowania tego mostu, jakoteż kosztą robót regulacyjnych i ubezpieczających, w związku z tem będących, równie jak kosztą budowy cięższych będą w połowie na Rządzie węgierskim, w połowie na serbskim a względnie na koncesyonaryuszach.

Artykuł 6.

Wykonanie budowy mostu w poprzedzającym artykule wzmiankowanego, jakoteż uregulowanie rzeki i ubezpieczenie brzegów w związku z tem będące, powierzy Rząd węgierski w porozumieniu z Rządem serbskim wspólnemu przedsiębiorcy. Każdy z dwóch Rządów zobowiązuje się zapłacić swoje część kosztów w terminach i ratach, które wyznaczone będą w kontrakcie zawrzeć się mającym z przedsiębiorcą.

Obadwa Rządy będą miały prawo kontrolowania za wspólnem porozumieniem się robót, które mają wykonane i wydelegowania do tego celu komisarzy.

Suma roczna kosztów utrzymania a według okoliczności odbudowania mostu, jakoteż wspólnych robót ku uregulowaniu rzeki i ubezpieczeniu brzegów,

et de garantie des rives, aura lieu chaque année après la clôture des comptes d'exploitation.

La construction du pont fixe sur la Save devra être terminée à l'époque prévue à l'article 2.

Article 7.

Le pont sur la Save ne pourra, sans le consentement spécial de l'une des deux Parties contractantes, être employé par l'autre, soit en temps de paix, soit en temps de guerre, ni à des transports de troupes, ni à un but de guerre quelconque, ni être fortifié, ni être détruit.

Article 8.

Pour ce qui est du service des chemins de fer à la frontière, ainsi que de la manipulation douanière, il est arrêté ce qui suit:

- a) La remise et la réception des trains se feront à la station de Belgrade.
- b) Les administrations des chemins de fer de jonction auront à conclure entre elles un arrangement d'exploitation et à le soumettre à l'approbation des deux Gouvernements.
- c) La manipulation douanière se fera de la part de la Hongrie à la station de Semlin et de la part de la Serbie à Belgrade; ceci n'exclut pas toutefois que les organes douaniers d'une des Parties contractantes procèdent sur le territoire de l'autre et dans la proximité du bureau douanier frontière, à des actes émanants de leurs fonctions, afin de faciliter le trafic et de sauvegarder les intérêts des deux fisci. Il sera cependant pris à cet égard, selon le besoin, un arrangement particulier.

Il est de même arrêté en principe que l'entretien et l'exploitation du tronçon situé entre la frontière hongroise-serbe et la station de Belgrade, sauf cette station même, dont l'usage en commun reste toutefois concédé au chemin

ustanowiona będzie corocznie po zamknięciu rachunków ruchu.

Budowa mostu stałego na Sawie skończona być powinna w tym terminie, który w artykule 2 jest ustanowiony.

Artykuł 7.

Tak w czasie pokoju jak i w czasie wojny żadnej z dwóch Stron rokujących nie będzie wolno używać mostu na Sawie bez pozwolenia drugiej Strony do przewożenia transportów wojskowych, lub, do jakichkolwiek celów wojennych ani też fortyfikować go lub zgola zburzyć.

Artykuł 8.

Co się tyczy służby kolejowej na granicy, jakoteż postępowania celniczego, stanowi się:

- a) pociągi oddawane i odbierane będą w stacyi białogrodzkiej;
- b) zarządy kolei łączących zawrą między sobą umowę, dotyczącą się ruchu i przedstawia ją obu Rządom do zatwierdzenia;
- c) postępowanie celnicze węgierskie odbywać się będzie w stacyi zemuńskiej, serbskie w Białogrodzie; co jednak nie stoi na przeszkodzie, aby dla ułatwienia obrotu i dla zabezpieczenia dochodów cłowych obu Stron, czynniki cłowe jednej ze Stron rokujących wykonywały czynności urzędowe celnicze w okręgu drugiej Strony, w pobliżu komory pogranicznej tejże Strony. W tym jednak względzie zawarta będzie w miarę potrzeby osobna umowa.

Przyjmuje się nadto za zasadę, że utrzymanie i eksploatacja części kolei pomiędzy granicą węgiersko-serbską a stacyą w Białogrodzie, z wyjątkiem samego dworca, którego jednak współużywanie zastrzega się kolei żelaznej

de fer hongrois, seront, ainsi que le pont sur la Save, remis au dit chemin de fer voisin hongrois. Les modalités y relatives, y compris le mode de dédommagement pour l'exploitation dudit tronçon, seront fixées dans l'arrangement d'exploitation cité sous b).

Article 9.

Sur tout le parcours des chemins de fer à construire il ne sera fait aucune différence entre les sujets des Parties contractantes quant au prix de transport et aux taxes publiques, comme au temps et mode d'expédition.

Notamment les marchandises importées de l'un des deux Etats dans l'autre, soit pour y rester, soit pour y passer en transit, n'y seront, sous aucun des rapports susmentionnés, traitées moins favorablement que les marchandises qui sortent de cet Etat ou qui y restent. En outre l'exploitation de ces lignes sera, de même que leur construction, uniforme avec celles des grandes lignes de l'Autriche-Hongrie et les règlements y relatifs devront concorder, autant que possible, avec ceux de l'Autriche-Hongrie, notamment quant aux droits et obligations des chemins de fer vis-à-vis des intérêts du public.

Article 10.

Les chemins de fer en question devront être construits et exploités, pour autant que l'intérêt du trafic réciproque le demande, d'après des règles uniformes, notamment:

1° Les rails auront, en conformité avec les voies ferrées contiguës, un intervalle de 1'436 mètres en lumière.

2° Le matériel roulant devra être bâti, le plus que possible, d'après des règles uniformes et, dans tous les cas, de telle manière qu'il puisse librement circuler de la ligne d'un des deux Etats sur celle de l'autre.

węgierskiej, oddana będzie razem z mostem na Sawie, sąsiedniej kolei węgierskiej. Szczegóły dotyczące się tego i sposobu wynagradzania za utrzymywanie ruchu na rzeczowej części kolei, podane będą w umowie, dotyczącej się ruchu, wzmiarkowanej pod b).

Artykuł 9.

Na całej przestrzeni kolei wybudować się mających nie będzie czyniona żadna różnica pomiędzy poddanymi Stron rokujących we względzie cen przewozu i opłat publicznych, jakoteż czasu i sposobu ekspedycji.

Mianowicie z towarami przywożenymi z jednego z dwóch Państw do drugiego i które w niem pozostać albo dalej powiezione być mają, nie będzie się postępować pod żadnym z wzmiarkowanych względów mniej korzystnie niż z towarami, które z tegoż drugiego Państwa odchodzą lub w niem pozostają. Nadto ruch na tych liniach, jakoteż ich budowa odbywać się ma tak samo, jak na wszystkich wielkich kolejach austriacko-węgierskich i dotyczące się ich przepisy zgadzać się powinny ile możliwości z austriacko-węgierskimi, mianowicie, co się tyczy praw i obowiązków kolei żelaznych odnoszących się do interesów publiczności.

Artykuł 10.

Koleje żelazne, w mowie będące, wybudowane i eksploatowane być powinny, o ile tego wymaga dobro wzajemnego obrotu, według jednakowych zasad, mianowicie:

1. Szerokość ich szlaku wynosić powinna, tak samo jak na kolejach zbiegających się, 1'436 metra w świetle.

2. Park ruchomy urządzony być powinien ile możliwości według tych samych zasad a w każdym razie w taki sposób, aby wozy mogły bez przeszkody przechodzić z linii jednego z dwóch Państw na linię drugiego Państwa.

3° Il y aura dans les deux Pays des réglemens essentiellement uniformes à l'égard des moyens de signalement à introduire sur les deux lignes en question.

Article 11.

Les Parties contractantes auront soin que les administrations intéressées des deux Pays introduisent, pour le transport des personnes et des marchandises entre les stations d'une importance majeur d'Autriche-Hongrie d'une part et celles de Serbie ainsi que des arrières-pays du Balkan de l'autre, des expéditions directes ou des tarifs directs, en tant que les deux Parties contractantes en reconnaissent l'utilité. L'établissement de dispositions uniformes pour le trafic direct reste réservé à l'entente immédiate des organes compétents de surveillance des deux Parties.

Chacun des deux Gouvernemens se réserve pleine liberté de fixer les tarifs du trafic local, c'est à dire pour le transport sur son propre territoire des marchandises qui ne proviennent pas de l'étranger ou qui n'ont pas encore passé dans la libre circulation de l'Etat respectif moyennant l'expédition douanière, ainsi que de celles qui ne sont pas destinées à être exportées à l'étranger.

La Serbie accorde à la Monarchie austro-hongroise le traitement de la nation la plus favorisée pour ce qui est du trafic international et de transit, de manière que la Serbie n'appliquera pas, sur ses lignes, à construire en vertu de la présente Convention, aux marchandises et autres objets de transport quelconques qui sont exportés de Serbie dans des pays tiers ou qui sont importés de pays tiers en Serbie ou qui passent la Serbie en transit, ni directement, ni indirectement des taxes kilométriques moindres, ni d'autres facilités, ni faveurs que celles qui sont appliquées aux mêmes articles dans le trafic avec l'Autriche-Hongrie. Réciproquement la Serbie jouira des mêmes avantages sur la

3. Sygnały na obu wzmiankowanych liniach, zaprowadzić się mające, odpowiadać będą w głównych względach zasadom, których się oba Państwa w tej mierze trzymają.

Artykuł 11.

Strony rokujące dolożą starania, aby interesowane zarządy kolejowe obu krajów zaprowadziły do przewozu osób i towarów pomiędzy ważniejszymi stacyami w monarchyi austriacko-węgierskiej z jednej a serbskimi i zabałkańskimi z drugiej strony bezpośrednio ekspedycye lub bezpośrednio taryfy, o ile obie Strony uznają to za pożądane. Zaprowadzenie przepisów jedpostajnych dotyczących się obrotu bezpośredniego, zostawia się właściwym czynnikom nadzorczym obu Stron, które w tej mierze porozumieć się mają ze sobą bezpośrednio.

Każdy z dwóch Rządów zastrzega sobie zupełną wolność ustanawiania taryf do obrotu miejscowego, t. j. do przewozu w obrębie własnego kraju takich towarów, które ani nie pochodzą z zagranicy i nie nabyły jeszcze na podstawie ekspedycyi celniczej prawa wolnego obrotu w odnośnem Państwie, ani nie mają być wywiezione za granicę.

We względzie obrotu międzynarodowego i przewozowego, Serbia zapewnia monarchyi austriacko-węgierskiej postępowanie jak z narodem, któremu najbardziej sprzyja, w ten sposób, że na swoich liniach kolei, na zasadzie ustawy niniejszej wybudować się mających, do towarów i wszelkich innych przedmiotów jakiegokolwiek rodzaju, które wywożone będą z Serbii do trzecich krajów lub przywożone z trzecich krajów do Serbii, albo które przechodzić będą przez Serbię, nie zaprowadzi ani pośrednio, ani bezpośrednio opłat od kilometra, niższych ani też żadnych innych ułatwień lub ulg, prócz tych, które służą tym samym przedmiotom w obrocie z monarchyą austriacko-węgierską. Na-

ligne de jonction hongroise aboutissante à Budapest, ainsi que sur les lignes qui relient aujourd'hui Budapest à Vienne, en tant que des droits déjà existants, acquis en vertu de concessions ou en vertu d'un autre titre, ne s'y opposent.

Les deux Gouvernements agiront en outre d'accord afin que les tarifs à appliquer aux marchandises et autres objets quelconques de transport qui seront importés de l'Autriche-Hongrie en Serbie et vice-versâ, soient les mêmes sur les lignes serbes et sur la ligne de jonction précitée.

Article 12.

Comme les deux voies mentionnées à l'article 2 ont pour but d'établir non seulement une communication directe entre la Monarchie austro-hongroise et la Serbie, mais encore la communication indirecte de la Principauté de Serbie avec le continent européen d'une part, et de l'Autriche-Hongrie avec les arrières-pays du Balkan de l'autre, les deux Gouvernements, en fixant d'un commun accord le service des trains, auront soin que les trains de voyageurs et de marchandises qui desserviront sur ces lignes, selon le besoin, le transit, reçoivent, autant que possible, une correspondance directe et commode avec les lignes hongroises contiguës. Les deux Gouvernements agiront d'accord pour assurer à ces trains une correspondance conforme également sur les lignes turques et bulgares.

Quant au nombre des trains de voyageurs en transit, il est expressément stipulé qu'il y aura deux trains au moins par jour, allant dans chaque direction, pour le transport de la poste et des voyageurs, dont un au moins dans chaque direction devra avoir une vitesse de 40 kilomètres à l'heure, au minimum, y compris les haltes. Cette vitesse-minimum peut, les premiers six mois, à par-

(Polnisch.)

wzajem Serbia używać będzie na kolei łączącej węgierskiej, prowadzącej do Budapesztu, jakoteż na liniach łączących obecnie Budapeszt z Wiedniem, tych samych korzyści, o ile temu nie będą się sprzeciwiały prawa już poprzednio nabyte na zasadzie koncesyj lub innych tytułów.

Nadto obadwa Rządy postarają się za wspólną zgodą, aby na kolejach serbskich i na wzmiankowanej linii łączącej taryfy do towarów i wszelkich innych przedmiotów przywożonych z monarchyi austriacko-węgierskiej do Serbii i odwrotnie, były jednakowe.

Artykuł 12.

Ponieważ obiedwie koleje w artykule 2 wzmiankowane, mają nietylko utworzyć komunikacyą bezpośrednią między monarchyą austriacko-węgierską a Serbią, lecz także komunikacyą pośrednią między księstwem serbskiem a stałym lądem europejskim z jednej i monarchyą austriacko-węgierską a krajami zabalkańskimi z drugiej strony, przeto obadwa Rządy, ustanawiając w porozumieniu z sobą porządki ruchu, dołożą starania, aby pociągi osobowe i towarowe, na tych liniach, które w miarę potrzeby wozić będą posyłki przewozowe, łączyły się ile możności bezpośrednio i wygodnie z zbiegającymi się kolejami węgierskimi. Obadwa Rządy wpłyną za wspólnem porozumieniem się na to, aby pociągom tym zapewnione zostały odpowiednie połączenia także na kolejach tureckich i bułgarskich.

Co się tyczy ilości pociągów do obrotu przewozowego podróźnych, postanawia się wyraźnie, że wysyłane być mają w każdym kierunku najmniej dwa pociągi dziennie, przewożące pocztę i podróźnych a z tych najmniej jeden pociąg w każdym kierunku z chyżością najmniej 40 kilometrów na godzinę (licząc w to przystanek). Ta chyżość najmniejsza zmniejszona być może na pierw-

tir de la mise en exploitation, être réduite à 35 kilomètres à l'heure (haltes comprises).

Article 13.

Les Parties contractantes s'engagent à garantir la circulation sur les voies ferrées entre leurs territoires contre toute perturbation et entrave. Réciproquement, il ne sera admis sur le territoire de l'une des deux Parties contractantes aucune exécution sur l'accessoire se trouvant sur ce territoire et appartenant à un chemin de fer de l'autre Partie contractante, en particulier sur le matériel fixe et roulant, y compris celui de traction, ainsi que sur les restants en caisse et les créances qui résultent du trafic réciproque envers d'autres établissements de transport.

Article 14.

Il sera pratiqué sur les chemins de fer à construire par la Serbie en vertu de la présente Convention, en tant qu'il s'agit du trafic réciproque, autant que possible les mêmes règlements pour la désinfection des transports et des moyens de transport ainsi que d'autres mesures préventives contre les maladies d'infection d'hommes et d'animaux, qui s'appliquent aux transports sur les lignes austro-hongroises vis-à-vis d'autres Etats.

Article 15.

Pour l'exercice du droit territorial et de surveillance sur les lignes des chemins de fer situées sur leurs territoires les deux Gouvernements établiront des Commissaires permanents, chargés de les représenter dans leur rapport avec l'administration du chemin de fer respective, dans tous les cas qui ne relèvent pas directement du pouvoir judiciaire, de police ou de finances des autorités locales compétentes, ou qui ne sont réglés d'une autre manière.

Les autorités chargées du contrôle des chemins de fer des deux Gouvernements contractants, ainsi que les direc-

sze sześć miesięcy po otwarciu ruchu do 35 kilometrów na godzinę (licząc w to przystanek).

Artykuł 13.

Strony rokujące zobowiązują się zapewnić kolejom łączącym ich Państwa obrót wolny od przerw i przeszkód.

Nawzajem nie będzie dozwolona egzekucya w okręgu jednej z dwóch Stron rokujących na przynależnościach kolei tamże się znajdujących, mianowicie zaś na jej częściach stałych i inwentarzu ruchomym, licząc tu wozy, równie jak na zasobach kasowych i wierzytelnościach u innych zakładów przewozowych, pochodzących z wzajemnego obrotu.

Artykuł 14.

Na kolejach żelaznych, które Serbia wybudować ma na zasadzie umowy niniejszej, stosowane będą według możliwości, o ile chodzi o obrót wzajemny, te same przepisy, dotyczące się odwietrzania transportów i wozów, jakoteż wszelkie inne środki, mające na celu zapobieżenie chorobom zaraźliwym na ludzi i zwierzęta, które zaprowadzone są dla transportów na liniach austriacko-węgierskich w obec innych państw.

Artykuł 15.

Obadwa Rządy ustanowią stałych komisarzy do wykonywania służącego im prawa terytoryalnego i prawa nadzoru nad częściami kolei, leżącymi w ich państwach, a ci reprezentować je będą w stosunkach swoich z zarządem odnośnej kolei we wszystkich tych przypadkach, które nie należą bezpośrednio do zakresu właściwych Władz krajowych sądowych, policyjnych lub skarbowych, albo nie są uregulowane w inny sposób.

Władze przeznaczone do nadzoru nad kolejami żelaznymi obu Rządów rokujących, jakoteż dyrekcye obu łączą-

tions des deux lignes de jonction, pourront directement correspondre entre elles pour toutes les questions relatives à l'exploitation et au trafic.

Article 16.

La station de Belgrade n'étant commune que sous le rapport du service de l'exploitation, la Serbie y exercera, ainsi que sur le tronçon situé entre cette station et la frontière serbo-hongroise, la pleine souveraineté territoriale (y compris le droit de justice et de police).

Les deux Parties contractantes se promettent réciproquement de n'accorder sciemment ni emploi, ni travail, dans les postes créés par suite de la présente Convention sur le territoire de l'autre Partie, à des individus qui auraient été régulièrement condamnés pour crimes ordinaires ou délits, pour contrebande ou contravention grave aux lois de finances. Elles s'engagent à imposer les mêmes obligations aussi aux concessionnaires respectifs.

En ce qui concerne le service et la discipline, les fonctionnaires et employés de l'un des Etats contractants, stationnant en vertu de cette Convention sur le territoire de l'autre, dépendent et relèvent exclusivement du Gouvernement qui les a nommés.

Quant à ce personnel, le propre Gouvernement se réserve la faculté de faire des enquêtes contre ceux de ses propres sujets qui seraient employés dans le propre service, pour tout crime ou délit dont ils se seraient rendus coupables dans cet Etat, de connaître de toutes les affaires civiles, de tutelle et de curatelle, notamment de régler la succession et de déclarer en état de faillite la fortune des dits fonctionnaires ou employés et de procéder à la liquidation éventuelle.

Les Gouvernements contractants fourniront réciproquement, dans tous ces cas, l'assistance nécessaire et légale aux autorités respectives.

ych się kolei będą mogły korespondować ze sobą bezpośrednio we wszystkich sprawach, dotyczących się ruchu i obrotu kolei.

Artykuł 16.

Ponieważ dworzec białogrodzki jest wspólnym tylko we względzie służby ruchu, Serbia wykonywać tam będzie pełne prawo zwierzchności (z władzą sądowniczą i policyjną) jak również na części kolei między tym dworcem a granicą serbsko-węgierską.

Obiedwie Strony rokujące przyrzekają sobie nawzajem, że takich osób, które za pospolite zbrodnie lub przestępstwa, za przemyślnictwo lub ciężkie przekroczenie skarbowe, były prawomocnie skazane, nie będą przyjmowały ani zatrudniały na posadach służbowych, które w skutek umowy niniejszej zaprowadzone będą w okręgu drugiej Strony. Biorą one sobie za powinność włożyć ten obowiązek także na koncesjonariuszów.

Pod względem służby i karności urzędnicy i słudzy jednego z Państw rokujących, ustanowieni na zasadzie umowy niniejszej w okręgu drugiej Strony, podlegać będą wyłącznie temu Rządowi, który ich mianował.

Co się tyczy tychże osób, Rząd własny zastrzega sobie prawo wytaczania śledztwa przeciwko własnym poddanym u nich w służbie zostającym, o wszelkie zbrodnie i przestępstwa w owym państwie popełnione, jakoteż orzekanie we wszelkich sprawach cywilnych, opiekuńczych i kuratelnych, mianowicie co się tyczy spadków i upadłości rzeczonych urzędników i sług.

We wszystkich takich przypadkach Rządy rokujące dawać będą nawzajem Władzom interesowanym potrzebną pomoc prawną.

Article 17.

En ce qui concerne le détail des formalités à concerter par rapport à la révision douanière et à l'expédition des bagages des voyageurs, ainsi que des marchandises importées et exportées, les deux Gouvernements se donnent mutuellement l'assurance qu'ils admettront sur les lignes désignées à l'article 2, dans l'intérêt du commerce, toute facilité et toute simplification compatibles avec les lois en vigueur dans leurs Etats respectifs.

Les Parties contractantes auront soin de faciliter, autant que possible, sur leurs territoires la circulation réciproque par chemin de fer, en établissant des raccordements directs entre les lignes au point de leur jonction et en faisant passer le matériel roulant d'une ligne sur l'autre.

Les Parties contractantes exempteront, à la frontière où se trouvent des jonctions directes et où a lieu le passage du matériel roulant, les marchandises de la déclaration, du déchargement et de la révision à la frontière, ainsi que de la fermeture des colis, pourvu qu'elles entrent dans des wagons clos selon les règlements, qu'elles soient destinées à être conduites dans ces mêmes wagons à un endroit à l'intérieur du pays où se trouve un bureau de douane ou de finance autorisé à l'expédition, et qu'elles soient déclarées à l'entrée par la remise des listes de chargement et des lettres de voiture.

Les marchandises qui, dans des wagons clos selon les règlements et sans être déchargées, passent en transit sur le territoire d'une des Parties contractantes, en venant du territoire de l'autre ou y étant destinées, seront exemptées de la déclaration, du déchargement et de la révision, ainsi que de la fermeture des colis tant à l'intérieur qu'aux frontières, pourvu qu'elles soient déclarées au transit par la remise des listes de chargement et des lettres de voiture.

Artykuł 17.

Co się tyczy formalności, szczególnie umówić się mających, we względzie rewizyi i ekspedycyi celniczej pakunku podróżnych, jakoteż towarów przywożonych i wywożonych, obadwa Rządy dają sobie zapewnienie, że na liniach kolei żelaznej, w artykule 2 wzmiankowanych pozwolą dla podniesienia na nich obrotu, zaprowadzić wszelkie ułatwienia i uproszczenia, zgodne z ustawami w ich Państwach obowiązującymi.

Strony rokujące będą się starały ułatwić ile możności w swoich Państwach wzajemny obrót za pomocą kolei żelaznych, zaprowadzając połączenia bezpośrednie pomiędzy liniami w miejscu ich zbiegu i przechodzenie inwentarza ruchomego z jednej kolei na drugą.

Tam, gdzie na granicy obu Państw istnieją bezpośrednie połączenia szyn i inwentarz ruchomy może przechodzić, Strony rokujące uwalniać będą towary nadchodzące w wagonach, podług przepisu zamkniętych i temi samemi wagonami przewożonych w głąb kraju do miejsca, w którym znajduje się urząd cłowy i podatkowy do ekspedycyowania upoważniony, od deklarowania, wyładowania i rewizyi na granicy, jakoteż od opłombowania pak, byleby towary były deklarowane przy wejściu przez przedstawienie wykazów ładunku i listów przewozowych.

Towary, które wagonami zamkniętymi podług przepisu i bez wyładowania przewożone będą przez okrąg jednej ze Stron rokujących i pochodzą z okręgu drugiej Strony lub są do niego przeznaczone, uwalniane będą od deklarowania, wyładowania i rewizyi, jakoteż od opłombowania pak tak w głębi kraju jak i na granicy, byleby były deklarowane do przewozu przez przedstawienie wykazów ładunku i listów przewozowych.

L'application de ces dispositions est cependant subordonnée à la condition que les administrations des chemins de fer intéressés répondent de l'arrivée des wagons, en temps opportun et avec fermeture intacte, au bureau d'expédition situé à l'intérieur du pays ou à celui de sortie.

Bien qu'en général les dispositions précédentes ne trouvent pas d'application aux déchargements des marchandises, il reste d'ailleurs entendu que néanmoins, dans les cas où un pareil déchargement devient nécessaire par suite de la très grande distance entre les lieux de chargement et de déchargement ces faveurs pourront être étendues aux déchargements en question, à la condition qu'ils aient lieu sous contrôle réglementaire.

Article 18.

Les administrations des postes et télégraphes hongroises et serbes auront à s'entendre ultérieurement, quant au règlement à établir pour le service respectif sur les lignes des chemins de fer en question. Il est convenu toutefois dès à présent que les institutions postales et télégraphiques et les mesures y relatives seront mises en harmonie avec les besoins d'une communication régulière des chemins de fer.

Article 19.

Les deux Gouvernements s'engagent, tant que le permettra la sûreté de l'Etat, à faciliter, dans l'intérêt commun de la communication, et autant que possible, l'exercice de la police à la frontière.

Article 20.

Les deux Parties contractantes agiront d'accord pour hâter autant que possible la réunion de la Commission prévue par la Convention de Berlin du ^{8 juillet} 26 juin 1878 et composée de délégués d'Autriche-Hongrie, de Serbie, de Turquie et de Bulgarie, afin d'assurer l'accom-

Przepisy powyższe stosowane jednak będą pod tym warunkiem, że interesowane zarządy kolejowe przyjmą na siebie odpowiedzialność za przybycie wagonów w czasie właściwym i z nienaruszonym zamknięciem na komorę ekspedycyjną, czy to w głębi kraju, czyli też u wyjścia.

Postanawia się za wspólną zgodą, że chociaż przepisy powyższe w ogólności nie odnoszą się do towarów przeładowywanych, to przecież wtedy, gdy w skutek bardzo wielkiej odległości pomiędzy miejscami naładowania i wyładowania potrzebne będzie przeładowanie, przerzeczono ułatwienia mogą być rozciągnięte do takich przeładowań pod warunkiem, że odbywać się będą pod przepisaną kontrolą.

Artykuł 18.

Zarządy pocztowe i telegraficzne węgierski i serbski winny porozumieć się z sobą w przyszłości co do urządzenia odnośnej służby na kolejach w mo-
wie będących. Jednak już teraz postanawia się, że urządzenia pocztowe i telegraficzne, jakoteż środki odnoszące się do tego, zastosowane być powinny do potrzeb regularnego obrotu na kolei.

Artykuł 19.

Obadwa Rządy zobowiązują się dla dobra obustronnego obrotu kolejowego ułatwiać o ile na to bezpieczeństwo Państwa pozwoli, wykonywanie służby policyjnej na granicy.

Artykuł 20.

Obie Strony rokująco starać się będą za wspólną zgodą o przyspieszenie ile możliwości zebrania się komisji, przewidzianej konwencją berlińską z d. ^{8 lipca} 26 czerwca 1878 a złożonej z delegatów monarchyi austriacko-węgierskiej, Serbii, Turcyi i Bułgaryi, aby zapewnić spełnienie zada-

plissement de la tâche qui lui est dévolue par ladite Convention. Elles prendront à cette fin les mesures nécessaires aussitôt après l'échange des ratifications de la Convention.

Article 21.

La présente Convention sera soumise aux Corps législatifs respectifs et entrera en vigueur aussitôt après l'échange des ratifications qui aura lieu à Vienne au plus tard le 15/3 juin 1880.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention et l'ont revêtue du cachet de leurs armes.

Fait à Vienne, en double expédition, le $\frac{9 \text{ avril}}{28 \text{ mars}}$ 1880.

Schwegel m. p.
(L. S.)

M. Maritch m. p.
(L. S.)

nia, które konwencya rzeczona na tę komisją wkłada. W tym celu zaraz po wymianie ratyfikacyj umowy niniejszej poczynią potrzebne kroki.

Artykuł 21.

Umowa niniejsza przedstawiona będzie odnośnym ciałom prawodawczym i nabędzie mocy zaraz po wymianie ratyfikacyj, co dokonane być ma w Wiedniu najpóźniej 15/3 czerwca 1880.

W dowód czego Pełnomocnicy podpisali umowę niniejszą i wycisnęli na niej swoje pieczęci.

Spisano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia $\frac{9 \text{ kwietnia}}{28 \text{ marca}}$ 1880.

Schwegel r. w.
(L. S.)

M. Maricz r. w.
(L. S.)

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis, illos omnes ratos gratosque habere profiteamur, Verbo Nostro Caesareo et Regio spondentes, Nos ea quae in illis continentur, fideliter executioni mandatueros esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso muniri jussimus. Dabantur in Josephstadt die octava mensis Junii anno Domini millesimo octingentesimo octogesimo, Regnorum Nostrorum trigesimo secundo.

Franciscus Josephus m. p.

Liber Baro a Haymerle m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesaricae et Regiae Apost. Majestatis proprium:

Guilielmus liber Baro a Konradsheim m. p.,

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Protokół końcowy

do umowy dotyczącej się kolei żelaznej pomiędzy monarchją austriacko-węgierską a księstwem serbskiem zawartej dnia ^{9 kwietnia}~~28 marca~~ 1880.

Protocole final.

Au moment de procéder à la signature de la Convention conclue, à la date de ce jour, entre l'Autriche-Hongrie et la Serbie, les Plénipotentiaires soussignés ont fait les déclarations suivantes qui auront à former partie intégrante de la Convention même.

Le Gouvernement Royal de Hongrie ayant pris par l'article 2 l'engagement de faire construire une jonction de Budapest par Semlin jusqu'à la frontière hongroise-serbe à Belgrade, en se réservant le droit d'établir cette jonction, soit par une ligne nouvelle partant de Budapest, soit par un raccordement avec les lignes déjà existantes, M. le Plénipotentiaire austro-hongrois déclare, à la demande de M. le Plénipotentiaire serbe, que le Gouvernement Royal de Hongrie comprend par le susdit „raccordement avec les lignes déjà existantes“ une jonction aux lignes déjà existantes à Szegedin ou Nagy-Kikinda.

Lors des négociations pour la Convention signée ce jour d'hui, le Gouvernement Princier de Serbie a attaché une grande importance à ce que le terme prévu à l'article 2 pour la construction de la ligne de Nich par Pirot à la frontière serbo-bulgare vers Bellova, dans la direction de Constantinople, ne commence à courir qu'à partir du jour où la jonction de cette ligne sera assurée par la Convention à conclure avec la Bulgarie, la valeur de cette ligne, tant qu'elle ne sera pas raccordée au tronçon bulgare, étant hors de proportion avec les sacrifices financiers exigés par sa construction. Le Gouvernement Impérial

Protokół końcowy.

Przy podpisywaniu umowy zawartej w dniu dzisiejszym pomiędzy monarchją austriacko-węgierską a Serbią podpisani Pełnomocnicy złożyli następujące oświadczenia, które stanowić mają nieodłączną część składową tejże umowy.

Gdy Rząd królewsko-węgierski na zasadzie artykułu 2 wziął na siebie obowiązek urządzić linią łączącą od Budapesztu na Zemuń aż do granicy węgiersko-serbskiej pod Białogrodem, zastrzegając sobie uskutecznienie tego albo przez wybudowanie nowej kolei od Budapesztu, albo przez utworzenie połączenia z jedną z kolei już istniejących, tedy Pan Pełnomocnik austriacko-węgierski oświadcza na żądanie Pana Pełnomocnika serbskiego, że przez „urządzenie połączenia z jedną z kolei już istniejących“ Rząd królewsko-węgierski rozumie połączenie z istniejącymi już liniami pod Szegiedynem lub Wielką Kikindą.

W toku rokowań, których przedmiotem było zawarcie umowy dziś podpisanej Rząd książęco-serbski przywiązywał do tego wielką wagę, aby przewidziany w artykule 2 termin wybudowania linii z Nizu na Pirot do granicy serbsko-bułgarskiej pod Bellową nie pierwszej zaczął się liczyć, aż od dnia, w którym drogą umowy z Bułgaryą zawrzeć się mającej zapewnione będzie połączenie tej linii, gdyż wartość tej linii, dopóki nie będzie połączona z koleją bułgarską, nie odpowiada bynajmniej ofiarom finansowym, na jej wybudowanie potrzebnym. Ponieważ Rząd cesarski i królewski przyznaje słuszność tym względom fi-

et Royal étant prêt à tenir compte de ces considérations financières, les deux Parties contractantes sont tombées d'accord de réunir leurs efforts afin que, en conformité des obligations imposées à la Bulgarie par le Traité de Berlin, la construction du tronçon bulgare soit assurée à temps. Cependant, si, contre toute attente, la Convention avec la Bulgarie ne devait pas être conclue dans le terme d'un an après l'échange des ratifications de la présente Convention, les deux Parties contractantes sont convenues dès à présent que le terme pour la construction de la ligne de Nich par Pirot à la frontière serbo-bulgare sera compté à partir du jour où la jonction de cette ligne sera assurée par la Convention avec la Bulgarie, mais que, dans ce cas, la Serbie s'engage d'exécuter et de livrer à la circulation internationale la ligne en question dans le terme de trois ans à partir de cette époque.

Il est entendu que, pour établir l'accord commun prévu à l'alinéa 1er de l'article 6, un Commissaire délégué par le Gouvernement Princier serbe interviendra à Budapest à l'adjudication des travaux de construction du pont sur la Save.

Le présent protocole qui sera considéré comme approuvé et sanctionné par les deux Parties contractantes, sans autre ratification spéciale, par le seul fait de l'échange des ratifications de la Convention à laquelle il se rapporte, a été dressé, en double expédition à Vienne, le $\frac{9 \text{ avril}}{28 \text{ mars}}$ 1880.

Schwegel m. p.

M. Maritch m. p.

Umowę powyższą, dotyczącą się kolei żelaznej, razem z protokołem końcowym, ogłasza się niniejszem po zatwierdzeniu onejże przez obie Izby Rady państwa.

Wiedeń, dnia 22 czerwca 1880.

Taaffe r. w.

nansowym, zgodziły się obie Strony rokujące, połączyć usiłowania swoje, ażeby jak tego wymagają zobowiązania Traktatem berlińskim na Bułgarię włożone, wybudowanie części bułgarskiej w czasie właściwym było zapewnione. Gdyby jednak wbrew oczekiwaniu umowa z Bułgarią nie została zawarta w przeciągu roku od wymiany ratyfikacji umowy niniejszej, obie Strony rokujące zgodziły się już teraz, że termin wybudowania linii z Niżu na Pirot do granicy serbsko-bułgarskiej liczyć się ma od dnia, w którym przez umowę z Bułgarią zapewnione zostanie połączenie tej linii; ale że w tym przypadku Serbia będzie obowiązana wybudować linią w mowie będącą i oddać na użytek międzynarodowy w przeciągu trzech lat od tego terminu.

Zgodzono się, że celem osiągnięcia wspólnego porozumienia się, przewidzianego w pierwszym ustępie artykułu 6, komisarz wydelegowany przez Rząd książęco-serbski uczestniczyć będzie w Budapeszcie w sprawie nadawania robót budowniczych mostu na Sawie.

Protokół niniejszy, który uważany będzie za zatwierdzony i sankcjonowany przez obie Strony rokujące przez samą wymianę ratyfikacji Umowy, do której się odnosi, spisany został w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia $\frac{9 \text{ kwietnia}}{28 \text{ marca}}$ 1880.

Schwegel r. w.

M. Maricz r. w.

Korb r. w.

81.

Ustawa z dnia 11 czerwca 1880,

o ulgach co do opłat od obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa w razie ich konwersy.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Administracyą skarbu, aby Spółkom akcyjnym kolejowym, które za swoje obligacye z prawem pierwszeństwa jeszcze do wypłaty nie przypadające, wydać chcą drogą wykupu lub wymiany nowe obligacye z prawem pierwszeństwa, miejsce tamtych zastępujące, odpuściła opłaty od obligacyj nowo wydać się mających, które według przepisów wymierzone i podług skali przepisane być powinny, o ile ogólna suma kapitałowa tychże obligacyj nie będzie wyższa od sumy tych, które mają być wykupione i o ile termin wypłaty nie ma być przedłużony; tudzież aby im odpuściła opłaty i stęple od dokumentów, z powodu konwersyi sporządzić się mających, przypadające, które również według przepisów wymierzone i przepisane być powinny, a w szczególności także od dokumentów ugody, jeżeli będą spisane i od wpisów hipotecznych, które trzeba będzie wyjednać.

Jeżeli od obligacyj nowo wydać się mających przypada opłata wyższa od tej, którą według ustaw obecnie obowiązujących należałoby uiścić od obligacyj wykupić się mających, uwolnienie rozciągać się nie może na różnicę pomiędzy dwiema kwotami opłat.

§. 2.

Celem uzyskania wzmiankowanej ulgi przedstawić należy Administracyi skarbu dokładny plan zamierzonej konwersyi obligacyj i postarać się, aby go zatwierdzono.

§. 3.

Ustawa niniejsza nabywa mocy od dnia ogłoszenia a traci ją od dnia 31 grudnia 1881.

§. 4.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi skarbu, który porozumieć się ma z Ministrem handlu.

Berno, dnia 11 czerwca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Korb r. w.

Kriegs Au r. w.

82.**Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu z dnia
20 czerwca 1880,**

**o poruczeniu delegacyi portowej i zdrowotnej morskiej w Porto Rose czynności delegacyi
komory.**

Począwszy od 1 lipca 1880 porucza się tymczasowo delegacyi portowej i zdrowotnej morskiej w Porto Rose pod Pirano, w okręgu urzędowym koparskim, czynności delegacyi komory pomocniczej I w Pirano.

Korb r. w.

Pražák r. w.

83.**Obwieszczenie ministerstw rolnictwa, spraw wewnętrz-
nych, skarbu i handlu z dnia 28 czerwca 1880,**

**o przystąpieniu Rządu Wielkiego księstwa luxemburskiego i Rządu książęcego serbskiego do
konwencji międzynarodowej z dnia 17 września 1878, (tyczącej się środków przeciw mszycy
winnej).**

Stósownie do doniesienia Rady związkowej szwajcarskiej, Rządy Wielkiego księstwa luxemburskiego i księstwa serbskiego w myśl artykułu 7 konwencji międzynarodowej z dnia 17 września 1878, tyczącej się środków przeciw mszycy winnej (Dz. u. p. Nr. 19 z r. 1880), oświadczyły w sposób przepisany, że przystępują do tej konwencji.

Taaffe r. w. **Falkenhayn** r. w. **Kremer** r. w. **Dunajewski** r. w.

84.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 2 lipca 1880,**

**o sposobie opodatkowania tych fabryk cukru burakowego, w których pomiędzy machiną do
krajania buraków a prasami umieszczona jest rynna na sok z sitem i zaciernikiem.**

Oznajmia się w porozumieniu z królewsko-węgierskiem ministerstwem skarbu, że w fabryce cukru burakowego systemu prasowego, jeżeli pomiędzy machiną do krajania buraków a prasą do wytlaczania soku wsunięta jest rynna do soku z sitem, zaciernikiem i dopływem wody, z której już część soku burakowego odpływa do dalszego przetworzenia, ilość buraków, opodatkować się mającą, obliczać należy stósownie do §. 2, ustęp 2 ustawy o opodatkowaniu cukru z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 71) przez bezpośrednie odważenie buraków.

Dunajewski r. w.